

International Journal of Social Sciences

ISSN: 2587-2591

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.30830/tobider.sayi.4.9>

Volume 2/2 Fall

2018 p. 129-145

ALMANYA'DA YÜKSELEN İSLAMOFOBİ VE DERGİLERDEKİ İSLAM KARŞITI YAYINLAR

THE RISE OF ISLAMOPHOBIA IN GERMANY AND ANTI-ISLAMIC PUBLICATIONS IN JOURNALS

Arda ALMALI*

ÖZ

Avrupa medyasında sıklıkla yer verilen İslam karşıtı yayınlara, Alman medyasında da rastlamak mümkündür. Avrupa'nın İslam karşıtı yayınlarının geçmişi oldukça eskiye dayanmaktadır. Medyanın İslam dinini ve Müslümanları hedef alması ve olumsuz yayınları nedeniyle, İslam'ı bilmeyen toplumlar üzerinde bir önyargı ve korku oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Bu algı ise, İslam dininin terör ile ilişkilendirilmesi, kadınlar ve Avrupa'da yaşayan Müslümanlar üzerinden oluşturulduğu tespit edilmektedir. Alman medyasının İslam'ı şiddet içerikli bir din, Müslüman kadınları tehlikeli kişiler, artan Müslüman nüfusu dini ve kriminal bir tehdit olduğu yönünde yayınları toplumları etkilemektedir. Bunun sonucunda İslamofobi giderek toplumlar arasında yayılmakta ve Müslümanlar çeşitli saldırılara uğradıkları görülmektedir. Bu çalışmada, Alman medyasında yer alan Der Spiegel, Focus ve Stern dergilerinin İslam'a ve Müslümanlara bakışı ve temsili incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İslamofobi, İslam, Müslüman, Irkçılık, Alman Medyası

* İstanbul Ticaret Üniversitesi, Medya ve İletişim Sistemleri Yüksek Lisans Öğrencisi, ardaalmali@gmail.com

ABSTRACT

European media usually talk about in Anti-Islamic publications, also it is possible to see in German media. European media about Anti-Islamic publications has pretty old history. The media take aim at Muslims and their religions, they doing about negative comments for this. Thus the societies who have lack of knowledge about Islam, it consists of a prejudice and fear. This is opinion that see, the Islam associating with terror and in the same this movement to affecting for muslim women who lives in Europe. According to German media contain with violence of Islam religion the Muslim women are dangerous people also the increasing Muslim population are threatening as criminal for the Europe. As a result, Islamophobia is increasingly spreading among societies, and Muslims have been subjected to various attacks. In this study, Der Spiegel, Focus and Stern journals in the German media, Islam and Muslims' view and representation were examined.

Key Words: Islamophobia, Islam, Muslim, Racism, German Media

GİRİŞ

Medya, toplumlar üzerinde baskın bir güç ve etkin bir yönlendirme aracıdır. Toplumları kendi oluşturduğu gerçekliğe inandırarak, algı üretiminde rol almaktadır. 1970’lerden sonra Avrupa’da artmaya başlayan Müslüman nüfusu, günümüzde batı toplumlarını rahatsız ettiği görülmektedir. Medya organları bu durumu kullanarak Müslümanlar hakkında olumsuz yayınlar yaparak kamuoyu oluşturmakta ve ülkede İslamofobinin atmasında rol oynamaktadır.

İslamofobi ırkçılığın son şekli olarak karşımıza çıkmaktadır. Avrupa’da Müslümanların sözlü ve fiziksel tacize maruz kaldıkları, evlerinin kundaklandığı, ayrımcılığa uğradıkları bir gerçektir. Nefret söylemleri her geçen gün artarken, camilere yapılan saldırılar da artmaktadır. Aşırı sağ partiler ve medya, olayların yaşanmasındaki en önemli etken olarak görünmektedir. Ayrıca Avrupalı Müslümanlar birtakım eşitlik ve özgürlükten mahrum olarak hayatlarına devam etmektedirler.

Son yıllarda artan terör olayları ve Ortadoğu’da yaşanan olumsuzluklar, İslamofobinin artmasındaki en büyük etkilerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanında Avrupalı medya organlarının yayınladıkları İslam karşıtı yayınlar gerilimi daha da tırmandırdığı görülmektedir. Gerilimin yükselerek zaman zaman şiddete dönüşmesi ise günümüzde İslamofobinin geldiği noktayı özetler niteliktedir.

TOBİDER

İslamofobik yayınların arttığı Avrupa medyasında genel olarak üç senaryo kullanılmaktadır; İslam dinini terörler özdeşleştirmek, kadınların hedef alınması ve Avrupa’da artan Müslüman nüfusu. Bu başlıklar etrafında İslam korkusunun toplumlara işlendiği görülmektedir.

1. DÜNDEN BUGÜNE İSLAMOFOBİ

Günümüzde adını çok sık duyamaya başladığımız bir kelime İslamofobi. İslamofobi bir İslâm karşıtlığı, bir Müslüman korkusu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bugün Müslümanlara uygulanan ırkçılığın genel adı İslamofobi olmuştur. Özellikle Batı toplumlarında giderek popülerlik kazanmaya başlayan İslâm karşıtlığının kökeni aslında eski zamanlara dayanmaktadır. Tarih içerisinde Endülüs İslâm Devleti, Haçlı seferleri gibi sebeplerle özellikle İstanbul’un fethinden sonra pekişmeye başlayan İslâm-Müslümanlara yönelik korku, dönemin Batılı önde gelen din adamı ve yazarlarınca, Yahya ed-Dımeşkî ve ilk polemikçilerin yukarıda işaret ettiğimiz iddialarını da öne çıkararak, sürekli canlı tutulmuş, özellikle 15. ve 16. yüzyıllarda yerleşik hale gelen ve bütün Avrupa’yı saran bir korku özellikle Kanuni döneminde Osmanlı’nın Avrupa içlerine ve Viyana’ya kadar ilerleyişi ile birlikte Müslümanlar kastedildiği “Türk korkusu-Türkfobi” şeklinde, doğrudan etnisiteye vurgu yapmayan, siyasî-dinî (teo-politik) bir mahiyet arz etmiştir (Hıdır, 2017:24).

İslamofobinin temeli aslında, İslâm dininin ortaya çıkmasına kadar dayanmaktadır. Ayrıca Hıristiyanlar tarafından İslâm dininin yanlış anlaşılması ve toplumlara yanlış aktarılması İslâm karşıtlığını körüklemektedir. Çünkü İslâm dinî, Hıristiyanlar ve Yahudiler tarafından kendilerine bir rakip, kendilerini yok edecek bir tehlike olarak görmüşlerdir. Yahudi geleneklerine ve Hıristiyan peygamberlerine yapılan göndermeler, hadisler ve Kur’ân’daki peygamber kıssaları ile diğer bazı hususlar, İncil metinleri ile bazen uyum bazen de tutarsızlık arz etmekteydi (Kalın, 2003:3). Hıristiyan toplumu İslâm karşısında şaşkınlığa uğramış ve güvensizlik duygusuna kapılmıştır. Ayrıca İslâm ve Hıristiyanlığın ilk teması önemlidir. İki dinin ilk teması İslâm Peygamberi Hz. Muhammed’in Ebu Sufyan isimli sahabe vasıtası ile o dönemin Bizans İmparatoru olan Heraklius’a göndermiş olduğu İslâm’a davet mektubudur (Genel, 2014:109). Avrupa’da İslâm korkusu ise, 8. yy’da Müslümanlar tarafından İspanya’nın fethedilmesi ve Endülüs Emevi Devleti’nin kurulması ile başlamaktadır. Böylece İslamofobinin temellerinin atılmaya başlandığı söylenebilir. Zira, Canatan’a göre Anti-İslâmizm şeklinde adlandırılabilir bu olgunun, 21. YY’a ayak bastığımız günümüzde ortaya çıkmış bir türedi imaj olmadığı, 7. Ve 8. YY’lardan itibaren oluşmaya başlayan İslâm imajı savaş ve fetih gibi uluslar arası ilişkilerin gergin olduğu koşullar altında biçimlemeye başladığı yönündedir (Genel, 2014:109).

İslamofobi terim olarak yeni ancak anlam olarak çok eskidir. Günümüzde Müslümanlar hakkında bütün olumsuz düşünceler için kullanılan ortak kelime İslamofobidir. Fakat temel prensipler ekseninde uluslararası literatürde ve akademik

tartışmalarda ‘‘Müslüman Karşıtı İrkçılık’’, ‘‘Müslüman Karşıtlığı’’, ‘‘Müslümanlara Nefret’’, ‘‘Anti-İslamcılık’’, ‘‘Müslümanfobi’’ ve ‘‘Müslümanların Şeytanlaştırılması’’ gibi terimler de kullanılmaktadır (Gölcü ve diğerleri, 2018:75). Özellikle Avrupa toplumları Müslümanlar hakkında her geçen gün yeni kelimeler türettikleri görülmektedir. Ancak kullanılan tüm kelimelerin ortak amacı Müslümanları aşağılamak, ırkçılık duygularını arttırmaktır. Avrupa toplumlarının geçmişten günümüze İslâm’ı yanlış algılama nedenleri şu şekilde sıralanabilir:

- Hıristiyanlara göre Hz. İsa’nın gelişi ile ilahi vahiy süreci tamamlanmıştır. Bu durumda yeni bir peygamber (Hz. Muhammed) ve yeni bir dinin (İslâm) gelmesi düşünülemezdi.
- Hıristiyan teologlara göre İslâm şeytanın bir oyunudur: Kendisi de, peygamberi de ‘‘sahte’’dir. Tanrı şeytan yoluyla, Hıristiyanları deniyor ve isyankârları cezalandırıyor.
- İslâm, Hıristiyanlıktan çıkartılmış bir uydurma mezheptir. Bu mezhebin amacı, Hıristiyanlık dünyasını çökertmek ve insanlığı saptırmaktır.
- İslâm’ın şeytani karakteri, özellikle cinsel ahlak anlayışında yatıyordu. Çok kadınla evlilik ve hazza dayalı cinsel ilişkilere müsaade edilmesi bunun en açık kanıtlarıydı.
- Eski Hıristiyan teolojide İslâm’a yüklenen bir başka marazi bakış şiddet ögesidir. Buna göre Hıristiyanlık sevgi ve şefkat dini, İslâm ise şiddet ve kılıç diniydi (Genel, 2014:109).

Görüldüğü üzere Hıristiyanların, kendi dinlerini İslâm’dan üstün göstermek için Müslümanlara cephe aldıkları ve önyargı ile çeşitli suçlamalarda buldukları söylenebilir. İlerleyen süreçte önyargılar daha ileri bir boyuta taşınarak Haçlı seferleri ile savaşlara dönüştüğü görülmektedir. Günümüzde ise savaşların, terörle mücadele adı altında devam ettiği ve bu bahane ile Müslüman katliamı yapıldığı söylenebilir. Ayrıca İslâm karşıtı gösterilerin daha sık bir şekilde medyada yer aldığı da görülmektedir.

Günümüzde Avrupa toplumlarında çok sayıda İslâm karşıtı gösterilerin yapılması, Müslümanları rencide edecek karikatürlerin çizilmesi, dizi ve filmlerde Müslümanların terörist olarak gösterilmesi gibi çok sayıda olay yaşanmaktadır. Özellikle 11 Eylül saldırılarından sonra İslamofobi Avrupa’da daha da şiddetlenmeye başlamıştır. Artık Batı medyası toplumlarına, Müslümanları terörist olarak sunmaya başlamıştır. Saldırının ardından ABD’de kamuoyu araştırmaları yapılmış ve vatandaşların Müslümanlar hakkındaki düşünceleri açığa çıkmıştır. Arap-Amerikan Enstitüsü’nün ABD genelinde gerçekleştirdiği bir kamuoyu araştırmasında Amerikalıların 14 ayrı dini grup sorularak bunlara dönük sempatilerini belirtmeleri istenmiştir. Araştırmaya katılanların yüzde 41’i Müslümanlar hakkında negatif görüş belirtmiştir (Erdin, 2014:15). Görüldüğü üzere Müslümanlar üzerindeki olumsuz düşünceler giderek artmaktadır.

2006 yılında EUMC, The Runnymede Trust, İslamofobi kavramının dayandığı ölçütleri açıklayan raporuna göre;

1. İslam dini değişime kapalı, ilerlemeyen bütün bir blok olarak görülmektedir.
2. İslam dini “farklı” ve “başka” olarak görülmektedir. Diğer kültürlerle hiçbir ortak yönü yoktur.
3. İslam dini Avrupa’ya nazaran geride kalmış, barbar, akıldışı, cinsiyet ayrımcılığı yapan ve ilkel olarak görülmektedir.
4. İslam dini saldırgan , şiddet uygulayıcı, tehdit edici, terörizme eğilimli ve medeniyetler çatışmasına teşvik edici olarak görülmektedir.
5. İslam dini siyasi veya askeri yarar sağlamak için kullanılan bir ideoloji olarak görülmektedir.
6. Müslümanlar tarafından yapılan Avrupa hakkındaki eleştiriler hemen reddedilmektedir.
7. İslam düşmanlığı Müslümanlara karşı uygulanan ayrımcılıkları ve toplumdan dışlanmalarını haklı göstermek için kullanılmaktadır.
8. Müslüman düşmanlığı normal ve doğal olarak gösterilmektedir (Aydın ve diğerleri, 2007:3).

2. AVRUPADA YÜKSELEN İSLAM KORKUSU

Avrupa vatandaşlarının Müslümanlara uyguladığı şiddet ve tacizin artışı konusunda yapılan kamuoyu araştırmalarının sonuçları dikkat çekmektedir. Avrupa Birliği’nin 27 ülkesinde 23,500 kişi üzerinde kapsamlı bir araştırma yapan ‘European Union Agency for Fundamental Rights’ (FRA) yayınladığı bir ankette bu ülkelerde yaşayan her üç Müslüman’dan birinin de saldırı veya aşağılanmaya maruz kaldığını göstermektedir. Bu sonuç bile, İslam karşıtlığının ne kadar ciddi boyutlara ulaştığını göstermektedir (Aktaş, 2014:33).

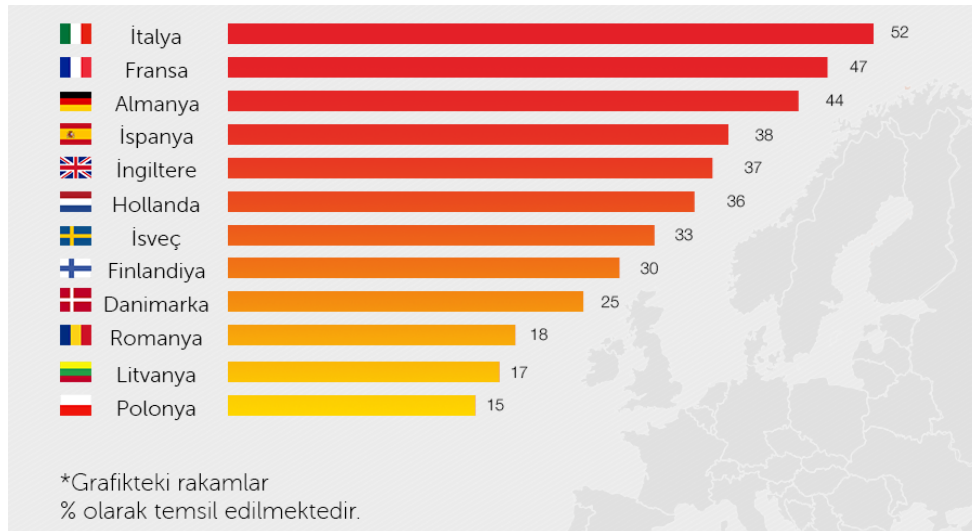
İslamofobi çok eskilere dayanmasına rağmen son yıllarda büyük bir artış göstermektedir. Bu artışın nedenlerinden biri Ortadoğu ve Avrupa’da yaşanan terör olayları olarak karşımıza çıkabilmektedir. Önce El Kaide daha sonra IŞİD tarafından yapılan terör eylemleri bu algıyı beslemiş ve Müslümanların daha da mağdur olmalarına sebep olmuştur (Günay, 2018:6). Özellikle terör olayları Avrupa’da yaşayan Müslümanları zor durumda bıraktığı ve çok sayıda ırkçı olaylara maruz kaldıkları görülmektedir.

Tablo 1: Avrupa'da Yaşayan Müslüman Nüfus ve Toplam Nüfus Oranları

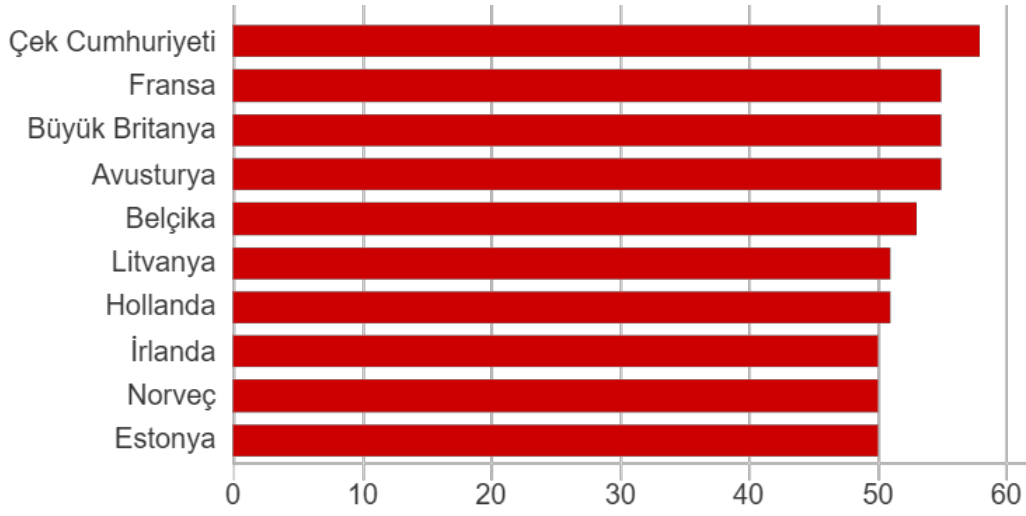
AB Üyesi Ülke	Toplam Nüfus (milyon)	Müslüman Nüfus (milyon)	Müslüman Nüfusun Toplam Nüfusa Oranı (%)
Fransa	63.6	6.11	9.6
Almanya	81.8	4.09	5
Birleşik Krallık	63.2	2.91	4.6
İspanya	46.2	1.06	2.3
İtalya	60.9	1.58	2.6
Hollanda	16.7	0.92	5.5
Bulgaristan	7.2	0.96	13.4
Belçika	11.1	0.67	6
Avusturya	8.5	0.53	6.2

Kaynak: DİAM

Tabloda da belirtildiği gibi Avrupa ülkelerinde Müslüman nüfusu artmaktadır. Buna bağlı olarak, Ortadoğu'da bitmeyen iç savaşlar sonucu yaşanan göçler, Avrupa'da göçmen krizinin ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Avrupa ülkeleri Müslüman vatandaşları ülkelerinde görmek istememektedir. Göçmenleri istememe nedenleri arasında işini kaybetme korkusu, kriminal ve dini tehdit olarak görme gibi pek çok madde bulunmaktadır.

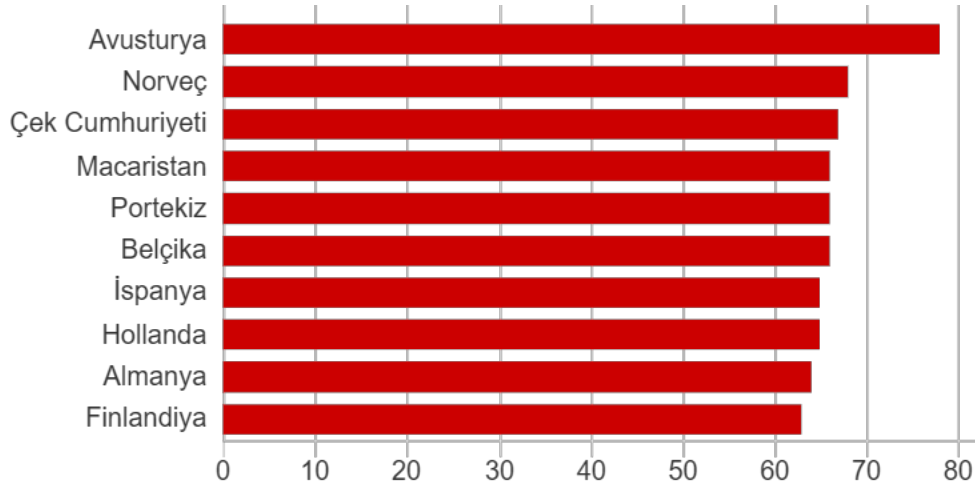
Grafik 1: Avrupa'da Göçmen Karştlığı

Avrupa toplumlarının giderek daha şiddetli bir şekilde göçlere karşı çıktığı tabloda görülmektedir. Bunun nedeni, siyasi arenada aşırı sağ partilerin giderek kuvvetlenmesi olarak görülebilir. Böylece ırkçılık yükselerek İslamofobinin oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Göçmenler, özellikle Müslümanlar, gün geçtikçe daha çok aşırı sağcıların hedefi olabilmektedirler. Neredeyse bütün aşırı-sağ siyasi partiler ülkedeki ya da kıtadaki sorunların esas sorumlusu olarak göçmen nüfusunu görmekte ve göstermektedirler (Uzunçayır, 2014:139). Böylece ırkçılık yükselerek İslamofobinin oluşmasına zemin hazırlamaktadır.

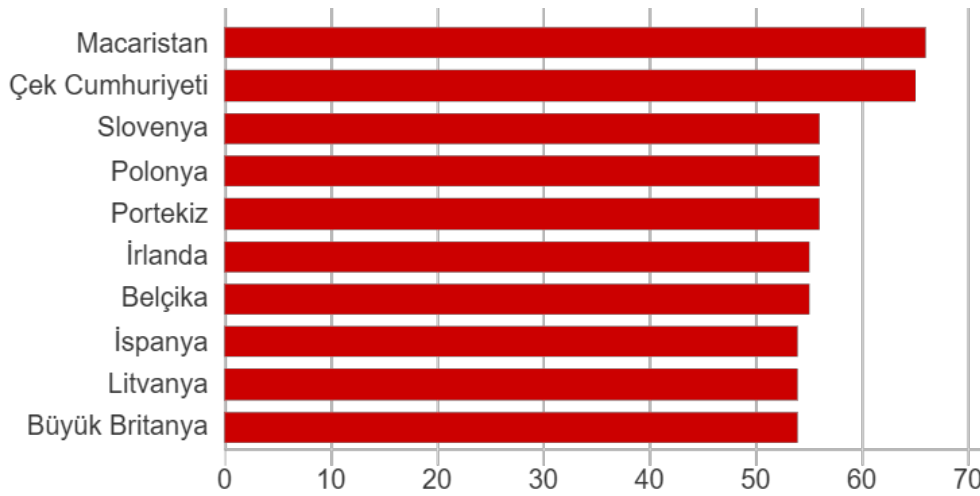
Grafik 2: Göçmenleri Dini Bir Tehdit Olarak Gören Ülkeler

Avrupalı devletler tarafından İslâm dini terörle bağdaştırılmasından dolayı Müslümanların da terörist olarak görülmesi şaşırtıcı değildir. Tüm dünyada dini radikalleşmenin bir tehdit olarak algılanması ve göçmenlerin, özellikle de Müslüman göçmenlerin, potansiyel tehdit olarak görülmeye başlanması, İslamofobi gibi akımların yükselmesine neden olmaktadır (Yılmaz, 2008:5). Özellikle 11 Eylül'den sonra Avrupa toplumlarında Müslümanlar hakkında önyargılar daha da fazlalaşmış ve bütün Müslümanlar birer terörist olarak görülmeye başlanmıştır. Bunun sonucu olarak saldırılar şiddetlenmiştir.

Grafik 3: Göçmenleri Kriminal Tehdit Olarak Gören Ülkeler

Göç nedeniyle ülkedeki suç oranının yükseleceğini düşünenlerin sayısı bir hayli fazladır. Özellikle Müslümanları potansiyel bir suçlu olarak gören Batı ülkeleri bunun nedenini Ortadoğu'da yaşanan kanlı olaylara ve Avrupa'da son zamanlarda artan olaylara bağlamaktadır. Batı devletlerinin İslam karşıtı davranışlarının yansımaları görülmektedir. Charlie Hebdo adlı derginin yayınlarının ardından gerçekleşen dergi baskını bu duruma örnek olarak gösterilebilir.

Grafik 4: Göçmenlerin Gelmesiyle İşini Kaybetme Korkusu

Avrupa ülkelerindeki Müslüman nüfusun artmasıyla birlikte, Müslüman halkın iş hayatında da aktif rol oynadığını söylemek yanlış olmayacaktır. Nüfusu kalabalıklaşan Avrupa ülkelerinin vatandaşları iş kaybetme korkusu nedeniyle İslam'ı kötülemeleri muhtemeldir. Karşılıklı etkileşim ve bağımlılığı beraberinde taşıyan küreselleşme sürecinde, yeniden yapılanan küresel ekonomi kapsamında ucuz işgücüne kayan sektörlerin yarattığı işsizlik ve ekonomik sorunlar kızgınlığa dönüşerek içerdeki yabancıların suçlanmasına

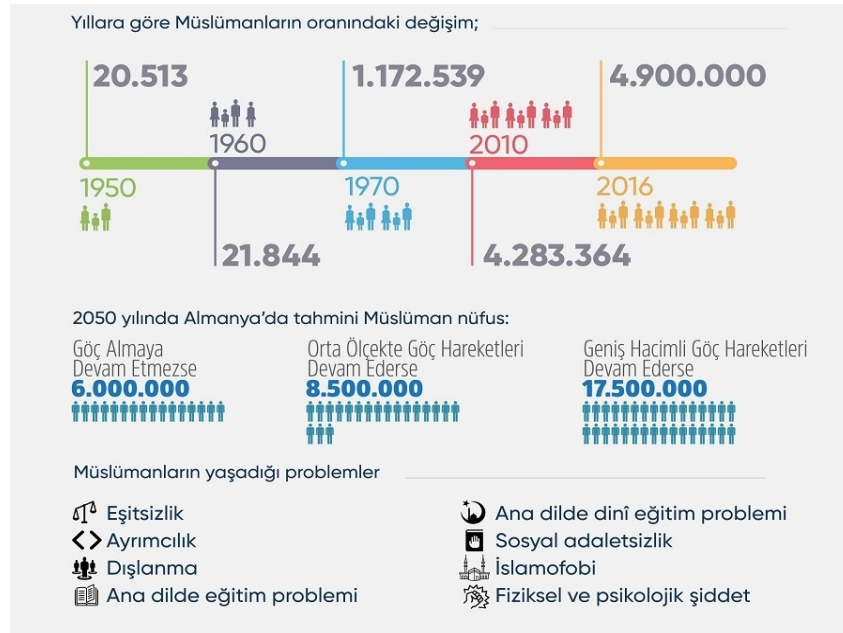
neden olmaktadır (Aktaş, 2017:136). Yani İslamofobinin ortaya çıkışı ve gelişiminde Müslümanların kamusal alanda ekonomik ve siyasi aktörler olarak görünür olmalarının istenmemesi ve bu konuda her türlü tedbire başvurulması etkili olmuştur (Bodur, 2017:72).

3. ALMANYA'NIN İSLAMOFOBİ RAPORU

Almanya ile İslam arasındaki ilişkinin kökeni uzun yıllara dayanmaktadır. Avrupa devletlerinin günlük hayatlarında kullandıkları pek çok şey İslam kültürünün onları yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır. Alman-İslam etkileşimi ise, Orta Çağ Avrupa'sından bu yana özellikle Haçlı Seferleri sırasında ve sonrasında ivme kazanmış, daha sonraki yıllarda Osmanlı Devleti zamanında da düşmanlık-ittifak ikilemi içinde devam etmiştir (http://insamer.com/tr/almanyada-muslumanlar_1439.html).

1980 yılına kadar gerçekleşen Müslüman işçi göçü Avrupa toplumları tarafından geçici olarak görülmüş ve Müslümanlara karşı nefret ve düşmanlık duygusu yaşanmamıştır. Müslüman göçü, göç veren ülkeler tarafından değil, göç alan ülkelerin ihtiyaçları tarafından belirlendiği için göçmenler düşmanlıktan ziyade, günümüzde pek de rastlanmayan, konukseverlikle karşılanmışlardır (Hopyar ve Kepenek, 2017:130). Günümüzde Müslüman nüfusunun en çok olduğu ülkelerden biri olan Almanya'da da nüfus giderek artmaktadır. 1950'lerde Almanya'da 20.513 Müslüman yaşarken, 1960'larda 21.844, 1970'lere gelindiğinde ise rakam 1.172.539'a yükselmiş, 2010'da ise 4.283.364 olarak hesaplanan Müslüman nüfusu, 2016'da 4,9 milyona ulaşmıştır (http://insamer.com/tr/almanyada-muslumanlar_1439.html).

Almanya'da Yıllara Göre Müslüman Nüfusu

Kaynak: İnsamer

TOBİDER

International Journal of Social Sciences
Volume 2/2 2018 Fall p. 129-145

Müslüman nüfusunun en fazla olduğu ülke olarak dikkat çeken Almanya’da İslam karşıtı söylemler ve eylemler giderek artmaktadır. Özellikle dünya genelinde aşırı sağ partilerin güç kazanması beraberinde çeşitli nefret suçlarını doğurduğu, bunların içerisinde İslamofobi giderek şiddetlenmektedir. Ocak 2015’te Bertelsmann Vakfı’nın yayınladığı rapora göre Almanların %61’i İslam’ın batı dünyasına uygun bir din olmadığını düşünürken %57’si Müslümanları tehdit olarak görmektedir (Günay, 2018:14). Görüldüğü üzere Almanya’da İslam karşıtlığı giderek artmaktadır. Alman resmi makamlarının açıklamalarına göre, 2017 yılının ilk yarısında 400 saldırı kayıtlara geçerken toplamda 950 saldırı gerçekleşmiştir. Saldırıları;

- Camilere domuz kanı atılması,
- Tehdit mektupları gönderme,
- Başörtülü kadınlara saldırma,
- Evlere ve camilere nazi sembolleri çizme,
- İnternette nefret içerikli yazıların paylaşılması gibi saldırılarda çeşitlilik göstermektedir.

Almanya’daki Nazi ruhunun tekrar canlanıp giderek yayılması ülkedeki herkesi huzursuz ederken en çok da Müslümanları rahatsız etmektedir. Bu saldırıları ortadan kaldırmak için Müslümanların ülkeye entegre olması ve Alman gibi davranmaları konusunda çalışmalar yapılmaktadır. Müslümanların Alman toplumunun bir parçası haline gelmesi için, örneğin hayvanları koruma kanunundaki katı kurallara rağmen, istisna olacak şekilde, Müslümanlar için “helal et” kuralına uygun düzenlemeler yapılması yahut Müslüman kadınların kamusal alanda, okullarda ve üniversitelerde başörtüsü takmalarında herhangi bir kısıtlama olmaması gibi uygulamalara gidilmektedir (http://insamer.com/tr/almanyada-muslumanlar_1439.html). [Ancak ülkedeki Müslüman nüfus, haklarının görmezden gelindiğini daha yüksek sesle dile getirmektedir.](#)

4. ALMAN MEDYASINDA İSLAM

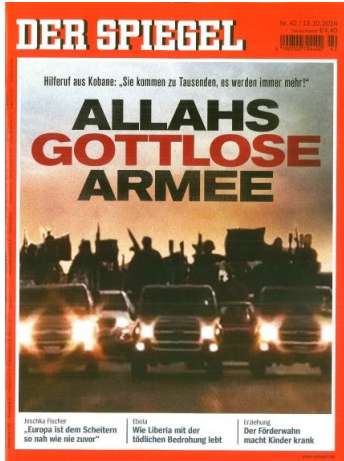
Medya, kitleleri yönlendirme gücü sayesinde, günümüzün en etkili silahı olabilmektedir. Özellikle Batı medyasının, İslam ile ilgili olumsuz yayınları, toplumların İslam’a karşı cephe almasına yol açmaktadır. Gerçi medyanın İslam haberlerinin okuyucu kitle üzerindeki etkisini tespite yönelik doğrudan bir araştırma yoktur; ama yine de Müslüman olmayanların İslam hakkındaki çoğu olumsuz görüşleri, medyanın İslam sunumuyla ilişkilendirilmektedir (Tosun, 2016:257). Medya, İslam ile ilgili haber yapacağı zaman İslam dininin bazı yönlerini ele almaktadır. Ancak ele aldığı yönleri olumsuz bir şekilde toplumlara anlatmaktadır. Mesela ARD ve ZDF televizyonlarının bir buçuk yılda (2005-2006) toplam 133 yayında İslam’ı konu edindikleri, bunlarda %81’nin olumsuz içerikli olduğu tespit edilmiştir (Tosun, 2016:257). Bu durumun yansımaları toplum arasında

kendisini göstermektedir. 2016 yılında YouGow araştırma kuruluşunun Alman SAT1 televizyonu için yaptığı araştırmada, Alman halkının “İslam Almanya’nın bir parçasıdır” diyen Başbakan Angela Merkel ile aynı fikirde olmadığı ortaya çıkmış ve Almanların yüzde 70’i İslam’ın Almanya’ya ait olmadığını dile getirmiştir (<https://www.timeturk.com/alman-halkinin-islam-korkusu/haber-316632>).

4.1. Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

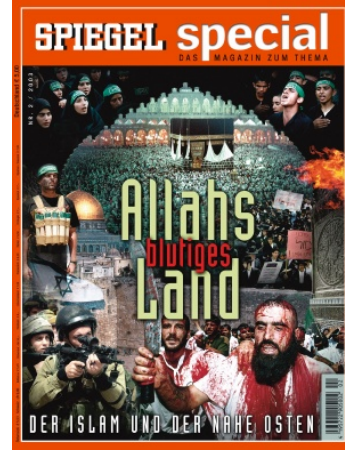
Araştırmanın amacı Almanya’da giderek yükselen İslamofobinin ülkedeki dergilere yansması ve Alman halkının İslamiyet’e ve ülkede yaşayan Müslümanlara bakışı, İslamofobik görselleri ve yazıları incelemektir. Nitel araştırma tekniklerinden içerik analizi ve gösterge bilimsel çözümleme kullanılmıştır. Öncelikle Almanya’da çeşitli zaman dilimlerinde yayınlanan dergiler rastgele örneklem yöntemi ile seçilmiş, İslam ve Müslümanlarla ilgili sayılar tespit edilmiştir. Ardından farklı tarihlerde yayınlanan Der Spiegel, Focus ve Stern dergilerinde İslam’ı temel alan sayılar incelenmiştir. Gösterge bilimsel çözümleme ile içerik analizi yapılarak Alman medyasının İslam algısı analiz edilmiştir. Yapılan inceleme neticesinde İslamofobik yayınların genellikle üç temayı esas aldığı görülmüş ve kategorilere ayrılarak incelenmiştir.

4.1.1. Terör Üzerinden İslamofobi: Medya organları genel olarak Müslümanları terörist ve tehlikeli kişiler olarak göstererek toplum üzerinde olumsuz bir izlenim bırakmaktadır. Terör gruplarına manşette yer verilerek İslam ile bağdaştırılmaya çalışılmaktadır.

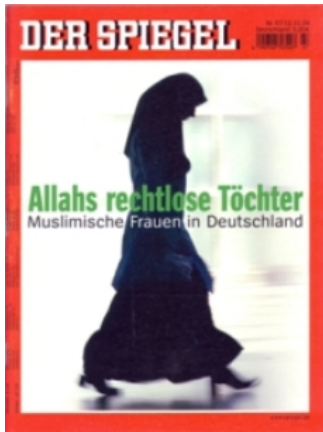
Der Spiegel yayımladığı bu sayıda “Allah’ın Dinsiz Ordusu” başlığını atmış ve İslam Devleti teröristlerini tanımladığını söylemiştir. Focus Dergisi, Paris saldırısıyla alakalı olarak “Bunun İslam’la ilgisi yok. Ama!” başlığını silah görseli ile birlikte vererek İslam’ı

terörle özdeşleştirmeye çalışılmıştır. Stern ise, “Halifelik” başlığı ve bir elinde bayrak bir elinde silah tutan terörist görseli ile İslam’la ilgili olumsuz algı yaratmaya çalışmaktadır.

Yine aynı şekilde Stern'in diğer bir sayısında “İslam Devleti Dünyanın Düşmanları” başlığını, ellerinde silah tutan terörist görseli ile birlikte yayımlamıştır. Der Spiegel ise, “Allah’ın Kanlı Toprakları” başlığını kullanarak İslam ile ilgili olumsuz yayımlarını sürdürdüğü görünmektedir.

4.1.2. Kadınlar Üzerinden İslamofobi: Müslüman kadınlar, korkunç, ne yapacağı belli olmayan, her türlü haktan yoksun kişiler olarak algılanıp halka anlatılmaktadır.

Der Spiegel bu sayısında ‘‘Allah’ın Haklarından Mahrum Kızları’’, Focus ‘‘İslam’ın Karanlık Yüzü’’, Stern ise ‘‘Almanya’daki Müslümanlar Bilinmeyen Komşular’’ başlıkları atmışlardır. Üç dergi de yayımlarında İslam karşıtlığını açıkça belli etmektedir.

Ayrıca ‘‘Çok Kültürlü Yalan’’ ve ‘‘Çarşafın Altındaki Dünya Gücü, Sır İslam’’ başlıklarıyla da kadınlar üzerinden İslamofobik yayımlarına devam ettikleri görülmektedir.

4.1.3. Artan Müslüman Nüfusuna Yönelik İslamofobi: Ortadoğu’da yaşanan olaylar nedeniyle Müslüman göçünün artması ve buna bağlı olarak İslamofobinin yansımaları.

“Mekke Almanya, Sessizce İslamlaşma”, “Ürkütücü Misafirler” ve “Batıda Allah, İslam ve Almanlar” başlıkları ile ülkedeki Müslüman nüfusunun artması sonucu İslamofobik yayınlar yapılmıştır.

4.2. Bulgular

Taranan dergi ve İslam karşıtı sayılar ile ilgili bulunan veriler şunlardır:

Dergi Adı	Taranan Dergi Sayısı	İslam Karşıtı Yayınlar
Der Spiegel	597	25
Stern	400	16
Focus	80	12
Toplam	1077	53

İslam ve Müslüman karşıtı yayınlarda temel alınan konu başlıkları:

Kategori	Yayın Sayısı
Terör Üzerinden	25
Kadınlar Üzerinden	17
Müslüman Nüfusa Yönelik	11
Toplam	53

Görüldüğü üzere toplam taranan dergi sayısı 1077’dir. Bunların içerisinde 53’ünün konu olarak İslam’ı seçtiği ve İslamofobik içeriğe sahip olduğu anlaşılmıştır. İslam’ı terörle bağdaştıran 25 sayı bulunmuştur. Bu sayılarda bütün terör olayları İslam’la ilişkilendirilmiş ve Müslümanlar potansiyel birer terörist olarak sunulmaktadır. Kadınlar üzerinden İslam karşıtı yayınların sayısı 17’dir. Müslüman kadınlar da birer terörist olarak simgelenmekte, her türlü haktan yoksun kişiler olarak sunulmaktadır. Ayrıca Müslüman kadınların Avrupa toplumuna uyum sağlayamayacakları düşüncesini savunmaktadır. Avrupa’da artan Müslüman nüfusuna yönelik yayınların sayısı 11’dir. “Ürkütücü Misafirler” gibi başlıklar atılarak halk üzerinde korku yaratmak amaçlanmış ve insanların Müslümanlara karşı önyargılı olması sağlanmıştır.

Avrupalıların Müslümanları terörist olarak algılaması yeni bir durum değildir. Bu durumun kaynağı 11 Eylül saldırıları olarak görülse de kökeni daha eskilere dayanmaktadır. 11 Eylül saldırısı bu durumun daha kötüye gitmesine neden olmuştur. Bu tarihten itibaren sözlü ve fiziksel saldırılarda artış yaşanmış, medya organları Müslüman karşıtı yayınlar yapmışlardır. Söz konusu yayınlar Müslümanları cahil, katil kişiler olarak göstererek

Avrupalı halk üzerinde olumsuz bir algı yaratarak İslamofobinin yükselmesine katkı sağlamıştır.

Avrupa toplumları İslam dini hakkında sağlam bir bilgiye sahip olmamaları nedeniyle Müslümanları anlamakta güçlük çekmektedir. Müslüman kadının örtünmesi, Avrupalılar için bir tehlike olarak algılanmaktadır. Cahil, gerici, tehlikeli olarak algılanan Müslüman kadın imajı medya organlarında sıklıkla yer verilmektedir. Müslüman kadınların Avrupa'da en çok sözlü tacize maruz kaldıkları görülmektedir. Ancak zaman zaman sözlü tacizler yerini şiddete bırakmaktadır.

Avrupa toplumları tacizlerle, cami duvarına yazı yazarak, eylemler yaparak Müslümanları ülkelerinde istemediklerini açıkça dile getirmektedir. Müslüman nüfus Avrupalılar tarafından potansiyel bir tehlike olarak görülmektedir. İş kaybetme, suç oranında artış, dini yönden bir tehdit korkusu yaşamaktadırlar. Bu korkular ise, İslamofobiyi körüklemektedir.

Alman medyasında İslamofobik yayınlar giderek artmaktadır. Özellikle Alman dergileri İslam ve Müslümanlar üzerine olumsuz nitelikte özel sayılar yayınlayarak, halkın gözünde Müslümanları kötülemektedir. İncelenen dergiler içerisinde İslam ve Müslümanlara yönelik olumlu bir habere rastlanmamaktadır.

Sonuç

Medya, kitleleri yönlendiren en etkili araçtır. İslamofobinin giderek arttığı son günlerde medyanın halkı bu konuda nasıl etkilediğini görmek mümkün olmaktadır. İslam'ı konu alan dergilerin sayıları incelenerek, bir ülkenin İslam'a ve Müslümanlara bakışını anlamak daha kolay olmaktadır.

Almanya'da yayın yapan dergiler incelendiği zaman İslam karşıtı ve Müslümanların kötü gösterildiği yayınların yapıldığı görülmektedir. Dergilerde Müslümanların ağırlıklı olarak terörist olarak sunulduğu, İslam'ın terörle özdeşleştirilmeye çalışıldığı ortaya çıkmaktadır. Medya, toplumu yönlendirerek onların Müslümanlardan korkmasına ve böylece bir İslamofobi kültürünün oluşmasına katkı sağlamaktadır.

Medyada yer alan bu olumsuz İslam ve Müslüman algısı genellemesine, Alman halkında da rastlandığı, bilimsel araştırmalarla ortaya konulmuştur. 1997 yılında Arte televizyonunun yaptığı anket, katılımcıların %47'sinin İslam korkusuna sahip olduğunu göstermiştir (Tosun, 2016:257).

Alman medyasında olumsuz İslam algısı oluşturulurken, terör, kadın ve artan Müslüman nüfus üzerinden İslamofobik yayınlar yapılmaktadır. Müslümanlar elleri kanlı, silahlı terör grupları olarak sunulmuş, Müslüman kadınlar ise, özgür olmayan, eğitimsiz, tehlikeli kişiler olarak servis edilmektedir. Ayrıca kimi zaman namaz kılan cemaat görseli

olumsuz yazılarla birlikte kullanılarak Avrupa’daki Müslüman halk kötülenmektedir. İslam’ın ilk zamanlarından bugüne gelen İslamofobi şiddetini giderek arttırmaktadır. Bu konuda Müslümanlara düşen kışkırtmalara karşılık vermemek, olumsuz bir hava yaratacak davranışlardan uzak durmak, İslam’ın güzelliklerini göstermek ve İslamofobinin yok olması için çaba göstermektir.

KAYNAKÇA

Aktaş, M. (2014). Avrupa’da Yükselen İslamofobi ve Medeniyetler Çatışması Tezi. *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, (13), 31-54.

Aydın, M. Z. ve Yardım, M. (2007). Belçika’da İslamofobi ve Müslümanlara Yönelik Ayrımcılık. *CÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 3.

Bodur, H. E. (2017). Batı’da İslâm Karşıtlığının İcat Edilmiş Dili Olarak İslamofobi (Çatışma Sosyolojik Perspektif). *İlahiyat Akademi Dergisi*, (6), 72.

Erdin, M. (2014). *11 Eylül Saldırıları ve İslamofobi: ABD ve Avrupa’da Görülen İslam Karşısı Eylem ve Hareketlerin Nedenleri ve Sonuçları*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Genel, M. G. (2014). Avrupa’daki Türk Medya Perspektifinden Batı’nın Bir “Ötekileştirme” Dili Olarak Kullandığı İslâmofobi’ye Bakış. *Atatürk İletişim Dergisi*, (6), 109.

Gölcü, A. ve Çuhadar, M. (2017). Batı Toplumlarında İslamofobi’nin Üretilmesinde Medyanın Rolü. *Ombudsman Akademik Dergisi*, (7), 75.

Günay, N. Z. Avrupa’da İslamofobi Söylemler Üzerinden Nasıl İnşa Ediliyor?. *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınları*, 6-14.

Hıdır, Ö. (2017). İslamofobi-Irkçılık-“Kültürel Irkçılık” İlişkisi. *Ombudsman Akademik Dergisi*, (7), 24.

Hopyar, Z. ve Kepenek, B. (2017). Avrupa’da Göç ve İslamofobi. *Sakarya Üniversitesi Diaspora Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (DİAM)*, 130.

Kalın, İ. (2003). Batı’daki İslâm Algısının Tarihine Giriş. *Divân İlmî Araştırmalar*, (15), 3.

Tosun, C. (2016). Alman Medyasında Müslüman Kadın Algısı. *Dini Araştırmalar, Kadın Özel Sayısı*, 257.

Uzunçayır, C. (2014). Göçmen Karşıtlığından İslamofobiye Avrupa Aşırı Sağı. *Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi*, (2), 139.

Yılmaz, H. (2012). İslâm Korkusunun/İslâmofobinin Oluşumunda ‘Cihad’ Algısının Rolü. *C. Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (16), 5.

İnternet Kaynakları

http://insamer.com/tr/almanyada-muslumanlar_1439.html (Erişim Tarihi: 07.10.2018)

<https://www.timeturk.com/alman-halkinin-islam-korkusu/haber-316632> (Erişim Tarihi: 07.10.2018)

<https://www.yenisafak.comdunyaavrupada-goc-karsitligi-korkutuyor-2577625> (Erişim Tarihi: 07.10.2018)

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-43392262> (Erişim Tarihi: 07.10.2018)